VII. SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU TOWARZYSTWA

MUZEUM ETNOGRAFICZNEGO

W KRAKOWIE

ZA ROK 1917.

ADRES TOWARZYSTWA I ZARZĄDU MUZEUM:
KRAKÓW, WAWEL L. 7.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA MUZEUM ETNOGRAFICZNEGO
W KRAKOWIE. — CZCIONKAMI DRUKARNI LITERACKIEJ
POD ZARZĄDEM L. K. GÓRSKIEGO. — 1918.

ZAPROSZENIE.

Wydział „Towarzystwa Muzeum etnograficznego w Krakowie“ zaprasza do wpisywania się na Członków Towarzystwa.

Wkładka miesięczna 1 korona.

Członkowie-założyciele płacą jednorazowo 200 koron.

Wpisowego nie opłaca się.

Upraszamy najuprzejmiej Szanownych Członków Towarzystwa o jednanie nowych Członków i zbieranie przedmiotów muzealnych.

Zwracamy uwagę na str. 13.

Wydział.

Ponieważ materyały budowlane, roboty murarskie i wyroby stolarskie doszły w tym roku do cen bardzo wysokich, a dochód Towarzystwa muzealnego, w porównaniu z rokiem 1916, zmniejszył się blisko o 3.000 koron, przeto Wydział był zmuszony wstrzymać zamierzoną restauracyę parterowych sal muzealnych i zaopatrzenie ich w niezbędne sprzęty. Wstawiono tylko podłogę w sali największej, a dalsze adaptacye odłożono do czasów pomyślniejszych.

Na kilku posiedzeniach rozpatrywał Wydział zadanie Muzeum etnograficznego w czasach dzisiejszych i doszedł do przekonania, że aczkolwiek można patrzeć z zadowoleniem na wyniki naszej pracy dotychczasowej, podjętej w warunkach trudnych, głównie z powodu obojętności dla kultury ludowej naszych warstw inteligentnych i zamożnych — jednakże zdajemy sobie jasno sprawę, że dotychczasowy wzrost Muzeum jest zbyt powolny, a teraz po wojnie trzeba się będzie wziąć energicznie do jak najszybszego gromadzenia tego, co jeszcze pozostało z dawnej kultury ludowej, bo te resztki szczupłe będą ginąć coraz szybciej. Ponieważ trudno spodziewać się, aby Muzeum nasze obecnie mogło pozyskać większe fundusze, potrzebne na utrzymanie i rozwój szybki Muzeum, przeto Wydział postanowił zaproponować miastu przejęcie Muzeum etnograficznego na własność, w tem przekonaniu, że Kraków nie będzie żałował środków, aby Muzeum postawić na poziomie dzisiejszych wymagań. Petycyę w tej sprawie wniósł Wydział do Prześwietnej Rady miejskiej przez deputacyę, złożoną z prezesa, prof. dra Jana Bujaka, sekretarza, dra Franciszka Gawełka, kustosza, Seweryna Udzielę i członka Wydziału, radcę Witołda Ostrowskiego, na ręce ówczesnego prezydenta miasta, ś. p. dra Juliusza Leo, i wiceprezydentów pp.: Federowicza, dzisiejszego prezydenta miasta, Sarego i Rollego. Prezydyum miasta zainteresowało się Muzeum naszem, obiecało poprzeć życzliwie starania nasze, ale zwróciło uwagę, że wobec wysokiego niedoboru budżetu miejskiego, spowodowanego obecnym stanem wojennym, można oczekiwać spełnienia się życzeń naszych dopiero po wojnie.

Musimy więc dalej iść o własnych siłach i pracę naszą oprzeć tylko na pomocy i poparciu społeczeństwa.

W pracy swojej zwrócił Wydział uwagę także w innym kierunku.

Po wyparciu z granic Galicyi nieprzyjaciela, który zniszczył setki wsi i miast naszych, rozpoczęła się energiczna praca nad odbudową kraju.

Obawiamy się wszyscy, aby zniszczona przez wojnę część kraju naszego nie zatraciła przy odbudowie swego charakteru narodowego i pragniemy ten charakter swojski, tak różnorodny, a tak piękny, zachować i przekazać dalszej potomności. Muzeum etnograficzne usiłuje także przyczynić się do zachowania rodzimej kultury naszej wśród społeczeństwa, a szczególnie wpłynąć przy odbudowie kraju na zachowanie budownictwa, zdobnictwa i stroju ludowego.

W tym celu Wydział Towarzystwa zwrócił się do Wysokiego c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi) z prośbą o udzielenie funduszu na opublikowanie gotowych do druku prac, zawierających pierwszorzędny materyał do budownictwa i zdobnictwa ludowego i na podjęcie studyów w tym samym kierunku w okolicach jeszcze mało, albo zupełnie nie badanych, a obecnie najbardziej zniszczonych.

Starania nasze zostały w części uwzględnione i otrzymaliśmy 2.000 koron na przeprowadzenie studyów nad strojem i zdobnictwem ludowem w powiatach: dąbrowskim, niskim, gorlickim i krośnieńskim, a nadto przyrzeczenie kwoty 10.000 koron na wydawnictwo haftów kolorowych.

Na tem miejscu musimy złożyć najpowinniejsze podziękowanie za poparcie starań Wydziału przez JW. p. barona Battaglię i p. starostę Zygmunta Gronziewicza.

A gdy w Akademii sztuk pięknych miały się odbywać w kwietniu 1917 r. kursa dla budowniczych, mających pracować przy odbudowie kraju, Muzeum etnograficzne wypożyczyło ze swych zbiorów do ilustracyi wykładów przeźrocza, negatywy fotograficzne i fotografie w liczbie stu kilkudziesięciu.

Służyło też radą i pomocą na kursie szycia strojów ludowych, otworzonym przez Krajowy patronat rękodzieł i drobnego przemysłu w Rząsce pod Krakowem.

Muzeum nasze wzięło udział w wystawie austryackiej, urządzonej przez prasę wojenną w Sztokholmie, gdzie przesłano 40 oryginalnych obrazów narodowych strojów ludu polskiego i 20 obrazów, przedstawiających polski ornament ludowy. Według sprawozdania zarządu wystawy, okazy te wywarły wielkie wrażenie i chociaż w drobnej mierze przyczyniły się do rozpowszechnienia znajomości naszej kultury ludowej wśród narodów obcych.

Praca w Muzeum.

Dzięki pomocy Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi, o czem była mowa wyżej, przeprowadziło Muzeum etnograficzne studya nad ubiorem i zdobnictwem ludowem w powiatach: kolbuszowskim i niskim w Galicyi, między tak zwanymi

„Lasowiakami". Bogate materyały do opisu strojów i sprzętów zawdzięczamy energicznej i umiejętnej pracy p. Czesława Brzostyńskiego, który wśród trudnych dzisiejszych warunków odbył w lecie podróż po tych powiatach — i pracy p. Maryi Elijasz-Radzikowskiej, która prawdziwie po mistrzowsku wykonała szereg akwareli, przedstawiających sprzęty i hafty Lasowiaków. Część opisowa obejmuje rękopis o 168 kartach i 44 akwarele.

Podobne studya rozpoczęto w powiatach dąbrowskim i gorlickim.

Kustosz, p. Seweryn Udziela, przygotował do druku: „Wzory haftu kolorowego", z motywów ludowych w Sądeczyźnie, które przepysznie wykonała p. Marya Elijasz-Radzikowska. Opublikowanie tej wspaniałej pracy opóźnia się tylko z powodu trudności wydawniczych, które Wydział stara się pokonać i piękne to dzieło wydać jak najrychlej na widok publiczny.

Postępuje także, jakkolwiek powoli, praca nad inwentaryzacyą zbiorów. Tego roku spisano przeźrocza do skioptikonu i negatywy fotograficzne, a rozpoczęto inwentaryzacyę rysunków. — P. dr Franciszek Gawełek pracuje nad inwentaryzacyą przedmiotów z Huculszczyzny.

P. prof. Ludwik Misky prowadził z uczniami II-giej szkoły realnej naukę rysunków z natury na przedmiotach w Muzeum naszem.

P. Bogusławska przygotowywała do wykładów popularnych o ludach zamieszkujących Polskę ze zbiorów naszych przeźrocza, fotografie i rysunki. Wykłady te ma wydać Macierz Polska w Warszawie.

Nauczyciel rysunków w krajowej szkole w Zakopanem, studyował w maju nasze zbiory haftów i rysunków.

Zbiory.

W roku sprawozdawczym wpłynęło do Muzeum od 16 osób 87 przedmiotów; — a mianowicie: 1 sprzęt domowy, 33 części odzieży, 8 przedmiotów sztuki ludowej, 3 przedmioty kultu, 8 obrazów i rysunków, 33 fotografij i 1 zabawka. W księdze zbiorów wpisane są P. T. imiona i nazwiska ofarodawców i wymienione ich dary:

P. prof. dr Bujak Franciszek darował: dwa kilimki (zapaski) kobiece i dwa wełniane, ręcznie tkane paski kobiece rumuńskie z Besarabii, z okolic Brosceni; — p. dr Bystroń Jan Stanisław: dwie fotografie; — ks. Dobija Michał: góralski obraz Świętej Rodziny, na szkle malowany, ze Spiżu; — pani Dynowska Marya: wzornik haftów kolorowych na białych guńkach, sukiennych górali w Szczawnicy; — p. Kołomłocki Stefan: cztery pisanki huculskie i pięć kartek z typami czeskimi; — c. k. Komenda obwodowa w Opocznie: strój męski i kobiecy świąteczny w Drzewicy, w powiecie Opoczno,

w Królestwie Polskiem, obejmujący: chustkę na głowę, koszulę, gorset, spodnicę, zapaskę, fartuch, pończochy, trzewiki, paciorki na szyję i wstążkę do paciorków, koszulę męską, kapelusz, czapkę, kamizelkę, spodnie, sukmanę, pas wełniany, rękawice i buty; — p. Lesiecki Rudolf: cztery rysunki chat ze Szczepanowic nad Dunajcem; — p. Marszałek Józef: głowę turonia i dwie figury świętych z drzewa, z Domaczenic, z pod Kielc, oraz trajkotkę wielkanocną z Sułoszowej w Królestwie Polskiem; — p. Odrobina Franciszek: rysunek żarn z Obidzy, powiat Nowy Sącz; — p. Piechocka Marya: palmę wielkanocną włoską z San Remo; — p. Piekarski Kazimierz: siedmnaście fotografij z Zagwoździa pod Stanisławowem; — p. Pasiutówna Zofia: starodawny, sukienny, haftowany kaftan kobiecy z Litacza i ozdoby ze skorupek z jaj, ze Słowikowej, pow. Nowy Sącz; — p. Tetmajer Włodzimierz: sukmanę krakowską granatową, kapelusz filcowy, kapelusz słomkowy, opasek skórzany dla chłopca i koszulę kobiecą — wszystko z pod Krakowa; nadto czapkę chorwacką i parę butów jakuckich; — p. Udzielanka Stanisława: skrzyneczkę drewnianą i kołyskę zdobioną wycinaniem w drzewie z Koszarawy w Żywieckiem; — p. Witowicz Kazimierz: czternaście fotografij, trzy rysunki i cztery illustracye drukowane; — ks. Wojtowicz: kaftan sukienny, granatowy męski i męską sukienną „cugę“ z Węglówki w powiecie wielickim.

Zarząd Muzeum składa na tem miejscu wszystkim powyższym ofiarodawcom serdeczne podziękowanie staropolskiem „Bóg zapłać!“ i prosi o dalszą łaskawą pamięć o zbiorach do naszego Muzeum.

Zbiory skatalogowane obejmują: 796 negatywów (kliszy) fotograficznych, wartości 1.564 koron; — 181 przeźroczy, wartości 362 koron i 253 medalików religijnych, wartości 86 koron.

Wartość muzealna tych zbiorów jest daleko większa.

Podstawą zbioru negatywów fotograficznych tworzy dar kustosza naszego, p. Seweryna Udzieli, który ofiarował 354 klisz, wartości 779 koron i skarbniczki Towarzystwa, p. Maryi Jarnuszkiewicz, z darem 149 klisz, wartości 328 koron.

Biblioteka

powiększyła się w tym roku o 51 dzieł i broszur, wartości 101 koron 54 hal. i liczy obecnie 700 dzieł i broszur w 957 tomach, wartości 3.506 koron 15 h.

Do biblioteki darował p. dr Jan Stanisław Bystroń 3 dzieła, p. Stanisław Cercha 1, p. dr Edmund Długopolski 1, p. dr Franciszek Gawełek 1, p. dr Michał Haberlandt 1, Koło Ligi kobiet w Sanoku 1, Muzeum Knofliku w Pradze 1, Muzeum przemysłu i rolnictwa w Warszawie 3, p. prof. dr Józef Rostafiński 9, p. Jan Sitowski 3, Towarzystwo krajoznawcze w Warszawie 3, p. dr Ma-

ryan Udziela 1, p. Seweryn Udziela 19, p. Juliusz Zborowski 3, zakupiono 1 dzieło.

Wszystkim Czcigodnym ofiarodawcom składa Wydział Towarzystwa na tem miejscu serdeczne podziękowanie i uprasza o dalsze zasilanie biblioteki ofiarami.

Goście.

O potrzebie i doniosłości polskiego Muzeum etnograficznego świadczy wymownie ogromna liczba zwiedzających go osób, mimo utrudnionych warunków, skutkiem trwającej jeszcze burzy światowej. W 179 dniach, w których Muzeum tego roku było otwarte, zwiedziło je 4.935 osób, t. j. przeciętnie 28 osób każdego dnia. W liczbie tej podkreślić należy liczbę młodzieży szkolnej 1.334, przeważnie organizowanej w wycieczki pod dozorem swoich pp. nauczycieli. Żarząd Muzeum czynił najdalej idące udogodnienia dla wycieczek; nie ograniczał dni i czasu zwiedzania, a często je także przyjmował bez żadnej opłaty wstępu. — W roku sprawozdawczym zwiedziło Muzeum 933 osób bezpłatnie. Wycieczki były nietylko miejscowe, ale także ze stron bardzo dalekich; a mianowicie zwiedzili Muzeum:

1) słuchacze Uniwersytetu Jagiellońskiego — Koło antropologiczne; — 2) kurs oświatowy, urządzony przez „Uniwersytet Ludowy“; — 3) uczniowie IV c. k. gimnazyum; — 4) uczniowie V c. k. gimnazyum; — 5) uczniowie III c. k. gimnazyum; — 6) uczniowie c. k. gimnazyum w Bochni; — 7) uczenice c. k. seminaryum nauczycielskiego żeńskiego; — 8) seminaryum naucz. żeńskie im. „Świętej Rodziny“; — 9) seminaryum naucz. żeńskie S. Münnichowej; — 10) wakacyjny kurs nauczycielski wydziałowy; — 11) wakacyjny kurs kwalif. naucz. lud.; — 12) kurs wyrobu taniego obuwia; — 13) kurs robotnic chrześcijańskich pod wezwaniem św. Józefa; — 14) szkoła męska w Dębnikach; — 15) szkoła wydziałowa żeńska w Dębnikach; — 16) I szkoła uzupełniająca żeńska; — 17) szkoła wydziałowa żeńska im. św. Jadwigi; — 18) szkoła wydział. męska imienia św. Jana Kantego; — 19) szkoła I-go Koła T. S. L.; — 20) szkoła uzupełn. przemysłowa im. Kazimierza Wielkiego; — 21) szkoła z Płaszowa; — 22) z Ludwinowa; — 23) szkoła gospodyń z Podegrodzia; — 24) szkoła gospodyń wiejskich z Ruszczy pod Krakowem; — 25) wycieczka rannych żołnierzy ze szpitala fortecznego Nr 4; — 26) wycieczka skautów z Warszawy; — 27) wycieczka skautów ze Sosnowca, Król. Pol.; — 28) wycieczka ludowa z Czermny powiat Jasło i — 29) wycieczka dziewcząt wiejskich z Piwnicznej.

Fundusze.

Dochody Towarzystwa muzealnego zmniejszyły się w r. 1917 blisko o trzy tysiące koron, a mianowicie subwencye spadły do

900 koron. C. k. Ministerstwo wyznań i oświaty przyznało Muzeum subwencyę tylko w wysokości 500 koron. Wydział Kasy oszczędności miasta Krakowa ofiarował 300 koron oraz Dyrekcya tejże Kasy 100 koron. Natomiast wkładki Członków podniosły się o 400 koron.

Wskutek takiego stanu funduszów nie mógł Wydział prowadzić ani dalszej restauracyi sal parterowych w gmachu, ani też sprawić do ich urządzenia potrzebnych szaf i innych sprzętów, tem więcej, że ceny materyałów i robocizny wzrosły niesłychanie.

Pomimo wielkich ograniczeń w wydatkach wzrosły długi Towarzystwa do kwoty 6.221 K 78 h, a staraniem Wydziału będzie pozyskać w roku 1918 fundusze, aby spłacić przynajmniej część tych długów.

Udało się natomiast Wydziałowi uzyskać, dzięki życzliwości odnośnych czynników, od Wysokiego c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi) subwencyę 2.000 K na studya nad strojami i zdobnictwem ludowem w okolicach najbardziej zniszczonych przez wojnę. Subwencyi tej wolno było użyć Wydziałowi tylko na cel wyżej oznaczony z obowiązkiem prowadzenia z niej osobnych rachunków.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1917 roku.

Dochody.

1. Saldo z roku 1916		1283·16 K
2. Wkładki Członków:		
a) założycieli	800·— K	
b) czynnych, zwyczajnych	1624·08 „	2424·08 „
3. Datki jednorazowe		863·55 „
4. Subwencye:		
a) Wys. c. k. Min. oświaty	500 „	
b) Świetny Wydz. Kasy oszczędności m. Krakowa	300 „	
c) Świetna Dyrekcya Kasy oszczędn. m. Krakowa	100 „	900·— „
5. Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych w Kasie oszczędności		53·75 „
Razem .		5524·54 K

Wydatki.

1. Restauracya budynku na Wawelu	2693·81 K
2. Utrzymanie budynku	32·60 „
3. Sprzęty i urządzenia muzealne	555·12 „
4. Czyszczenie budynku i posługi przygodne . . .	65·36 „
5. Opał i światło (niezapłacone)	—·— „
Do przeniesienia .	3346·89 K

Z przeniesiena .	3346·89 K
6. Zakupno przedmiotów muzealnych	114·10 „
7. Instalacya i konserwacya zbiorów	523·07 „
8. Biblioteka	28·20 „
9. Wydatki kancelaryjne i opłaty pocztowe	217·44 „
10. Pomoc w pracy w muzeum	320·— „
11. Druki	179·— „
12. Remuneracye i kolendy	50·— „
13. Podatek gminny	50·— „
Razem .	4828·70 K
Gotówka wynosi	695·84 K

Długi.

1. Długi wekslowe	5143·— K
2. Zaległe odsetki	335·— „
3. Należytość za węgle do opału	743·78 „
Razem .	6221·78 K

ZESTAWIENIE.

1. Wydatki w roku 1917	4828·70 K	
2. Długi	6221·78 „	11050·48 K
3. Dochody		5524·54 „
4. Niedobór		5525·94 „

FUNDUSZ SPECYALNY

na studya nad strojem i zdobnictwem ludowem.

Dochód.

1. Subwencya Wysok. c. k. Namiestnictwa (Centrala dla odbudowy Galicyi)	2000 K

Wydatek.

1. Na studya w powiecie kolbuszowskim, niskim i dąbrowskim wypłacono	1069 „
2. Pozostała gotówka na rok 1918 w kwocie . . .	931 K

W Krakowie, dnia 31 grudnia 1917 r.

Za Prezesa:
Prof. Dr Franciszek Bujak.

Sekretarz:
Dr Franciszek Gawełek.

Skarbniczka:
Marya Jarnuszkiewiczowa.

Komisya rewizyjna:
Prof. Dr Jan Łoś. *Dr Edmund Długopolski.*
Dr Kazimierz Kaczmarczyk.

Preliminarz dochodów i wydatków na rok 1918.

Dochody:

1.	Wkładki członków	1800 K
2.	Datki jednorazowe	800 „
3.	Subwencye	2000 „
4.	Różne	60 „
	Razem	4660 K

Wydatki:

1.	Restauracya budynku	3000 K
2.	Sprzęty (szafy, gabloty i t. p.)	3000 „
3.	Opał i światło	1000 „
4.	Służba i dyżur	600 „
5.	Koszta utrzymania budynku	100 „
6.	Zakupno przedmiotów muzealnych	500 „
7.	Instalacya i konserwacya	600 „
8.	Biblioteka	200 „
9.	Wydatki kancelaryjne i porto	300 „
10.	Pomoc w pracy w muzeum	600 „
11.	Druki	200 „
12.	Zwrot długów	2500 „
13.	Remuneracye i kolędy	100 „
	Razem	12700 K
	Niedobór	8160 K

Członkowie.

Liczba członków-założycieli z jednorazową wkładką 200 K powiększyła się w r. 1917 o cztery osoby, mianowicie wpisali się: P. T. hr. Badeni Henryk Stanisław, Bujakówna Anna, ks. Dr Komornicki Stefan i Konopczyńska Jadwiga. Liczba członków-założycieli wynosi 25.

Z pośród członków czynnych ubyło 12 osób, a natomiast wpisało się 23, więc przybytek wynosi 11 osób; ogółem liczy Towarzystwo 96 członków czynnych.

Skład Towarzystwa.

Wydział:

Przewodniczący: Talko-Hryncewicz Julian;
Zastępca przewodniczącego: Bujak Franciszek;
Skarbniczka: Jarnuszkiewiczowa Marya;
Sekretarz: Gawełek Franciszek;
Kustosz: Udziela Seweryn.

Członek Wydziału: Estreicher Stanisław;
" " Ks. Fijałek Jan;
" " Ostrowski Witołd;
" " Wrzosek Adam;
" " Żórawski Kazimierz.

Członkowie-założyciele:

Hr. Badeni Henryk Stanisław.
Bujak Franciszek.
Bujak Jan.
Bujakówna Anna.
Chrzanowska Wanda.
Chrzanowski Ignacy.
Cieńska Tadeuszowa.
Dziewulska Antonina.
Dziewulski Stefan.
Galewska Wanda.
† Galewski Stefan.
Bar. Götz-Okocimski Jan.
Jarnuszkiewiczowa Marya.
Ks. Komornicki Stefan.
Konopczyńska Jadwiga.
Kostanecki Kazimierz.
Muzeum lubelskie.
Natanson Władysław.
Ptaśnik Jan.
† Rothert Władysław.
Słomczyna Melania.
Talko-Hryncewicz Julian.
† Udziela Edmund.
Udziela Seweryn.
Wrzosek Adam.

Członkowie zwyczajni:

Bałaban Józef, dyrektor szkoły, Lwów.
Bąkowski Klemens, Dr, adwokat, Kraków.
Bobkowska Wanda, Kraków.
Bujakówna Ewa, Kraków.
Bujak Jakób, Kraków.
Bystroń Jan Stanisław, Dr, Kraków.
Bystroń Andrzej starszy, Dr, Kraków.
Bystrzonowski Antoni, Ks. Dr, prof. Uniw., Kraków.
Chilewski Maksymilian, radca sądowy, Kraków.
Chudyba Stanisław, Ks., Kraków.
Dąbczańska Helena, Lwów.
Długopolski Edmund, Dr, prof. gimn., Kraków.
Domagalska Marya, dyrektorka szkoły, Kraków.

Duda Franciszek, Dr, adjunkt Archiw. kraj., Kraków.
Estreicher Stanisław, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Fijałek Jan, Ks., Dr, prof. Uniw., Kraków.
Gawełek Franciszek, Dr, prof. gimn., Kraków.
Godlewski Emil, senior, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Godlewski Emil, junior, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Gołąb Julian, Ks., Dr, proboszcz, Łodygowice.
Goral Józef, prof. gimn., Tarnów.
Górski Ludwik Karol, dyr. drukarni, Kraków.
Gross Adolf, Dr, adwokat, poseł do parlamentu, Kraków.
Gumplowicz Władysław, Dr, literat, Kraków.
Haller Anna, Jurczyce.
Henzler Józef, urzędnik pocztowy, Kraków.
Jakubiec Jan, Dr, prof. gimn., Kraków.
Jarnuszkiewiczowa Marya, Kraków.
Kaczmarczyk Józef, Ks., Dr, prof. uniw., Kraków.
Kaczmarczyk Kazimierz, Dr, adjunkt Archiw. miejsk., Kraków.
Karbowiak Michał, prof. gimn., Kraków.
Kargol Adolf, prof. gimn., Biała.
Karłowiczowa Irena, Kraków.
Kółko Polonistów Uniw. Jagiell., Kraków.
Koło Ligi Kobiet N. K. N., Sanok.
Komorowski Bolesław, Dr, lekarz miejski, Kraków.
Kosianowicz Mikołaj, legionista.
Kosz Teodor, Dr, adwokat, Kraków.
Kowalska Stanisława, Borysław.
Kozubski Jan, Dr, Kraków.
Kramsztyk Zygmunt, Dr, Warszawa.
Krupiński Jan, Ks., prałat, kanonik, Kraków.
Krzyształowicz Franciszek, Dr, prof. uniw., Kraków.
Kulig Zygmunt, Ks., prof. gimn., Kraków.
Kunze Aleksander, Kęty.
Kutrzeba Stanisław, Dr, prof. uniw., Kraków.
Kwiatkowski Jan, kupiec, Kraków.
Kwiatkowska Zaza, Kraków.
Lehr Tadeusz, Dr, Kraków.
Leichtfriedowa Stanisława, Kraków.
Lewiński Jan Stanisław, Dr, Warszawa.
Łoś Jan, Dr, prof. uniw., Kraków.
Maślanka Franciszek, nacz. rach. elektrowni miejsk., Kraków.
Misky Ludwik, prof. szkoły realn., Kraków.
Mostowska Zofia, Zakopane.
Muzeum im. Hr. Dzieduszyckich, Lwów.
Mysłowski-Rawicz Ksawery, Lwów.
Nitsch Alma, Kraków.
Nitsch Kazimierz, Dr, prof. uniw., Lwów.
Ognisko krajowego Związku nauczycielstwa ludowego, Swoszowice.
Orszulski Teofil, prof., Kraków.

Ostrowski Witołd, c. k. inspektor stow. przemysł., Kraków.
Piekarski Kazimierz, Kraków.
Piotrowicz Ludwik, Dr, prof. gimn., Kraków.
Piotrowski Kazimierz, budowniczy, Krzeszowice.
Piotrowska Zofia, Krzeszowice.
Pyrć Władysław, nauczyciel, Kraków.
Rada miejska, Przemyśl.
Rogojski Kazimierz, Dr, prof. uniw., Kraków.
Rosenblatt Emanuel, Dr, Kraków.
Rostafiński Józef, Dr, prof. uniw., Kraków.
Sadowska Helena, Kraków.
Sawicki Ludomił, Dr, prof. uniw., Kraków.
Schlosserówna Karolina, nauczycielka, Kraków.
Semkowicz Władysław, Dr, prof. uniw., Kraków.
Seruga Józef, Kraków.
Sieniatycki Maciej, Ks., Dr, prof. uniw., Kraków.
Słomka Jan, młodszy, prof. gimn., Mokrzyszów.
Stokłosińska Elżbieta, Kraków.
Szajdzicka Zofia, Kraków.
Szemik Wojciech, Ks., katecheta. Kraków.
Szeptycka Jadwiga hr., Przyłbice.
Tarnawiecka Stanisława, Bykowce.
Treter Bogdan, Kraków.
Udziela Maryan, Dr, lekarz powiatowy, Gródek Jagielloński.
Udziela Seweryn, młodszy, prof. gimn., Kraków.
Warchałowski Antoni, Kraków.
Węgrzynowicz Leopold, prof. gimn., Stryj.
Włodek Jan, Dr, właściciel dóbr, Kraków.
Włodkowa Zofia, Kraków.
Wójcik Stanisław, prof., Kraków.
Wójtowicz Władysław, Ks., proboszcz, Węglówka.
Wróblewski Bolesław, c. k. rotmistrz żand., Kraków.
Zawiliński Roman, radca szkolny, dyr. gimn., Kraków.
Zborowski Juliusz, prof. gimn., Nowy Targ.

Czego nam potrzeba do zbiorów Muzeum etnograficznego?

Muzeum etnograficzne pragnie odtworzyć życie ludu, jakiem ono jest w dniu powszednim i świątecznym — w chwili radości i w chwili smutku — gromadzi więc przedmioty (lub ich rysunki), jakich lud używa w pewnej miejscowości i jakie posiada. Najpożądańsze są przedmioty naturalne, a gdy ich nie można dostarczyć, trzeba je zastąpić modelami, malowidłami, rysunkami i fotografiami.

Do zbiorów muzealnych potrzebne są:

1. Modele, rysunki i fotografie kościołów, cerkwi i bożnic drewnianych i takichże dzwonnic, kapliczek, chat, spichlerzy, młynów, tartaków, foluszów i t. d.

2. Okazy, modele, rysunki i fotografie sprzętów, jak: skrzyń, łóżek, kołysek, stołów, stołków, ław, półek, szafek na naczynia, sąsieków i t. d., obrazy malowane na szkle, drewnie lub płótnie, zamki, kłódki i t. p.

3. Okazy, rysunki i fotografie naczyń: garnków, misek, dzbanków, cebrzyków, konewek, beczek, łyżek, noży, nożyków, czerpaków, stępek, kaganków, lichtarzy i t. p.

4. Okazy, modele, rysunki i fotografie narzędzi rzemieślniczych i rolniczych, a więc: kądziele, kołowrotki, międlice, cierlice, warsztaty tkackie, garncarskie, kuśnierskie — pługi, brony, żarna, łopaty, widły, biczyska — uprząż na konie i jarzma na woły, wozy, sanie, — stępy, przyrządy do wytłaczania oleju i t. d.

5. Okazy, rysunki i fotografie strojów codziennych i świątecznych, letnich i zimowych, dziecięcych, męskich i kobiecych.

6. Okazy, rysunki i fotografie przedmiotów, służących do ozdoby mieszkania i ubrania, n. p. różnych „światów“ z opłatków, pająków ze słomy, ptaków z jaj lub makówek, wycinanek z papieru — pierścieni, szpilek, spinek, krzyżyków, medalików, lasek, tabakierek, bukietów i t. p.

7. Okazy, rysunki i fotografie przedmiotów, związanych z uroczystościami, jak: szopki, gwiazdy, turonie, kozy, podłaźniki, ogródki czyli wózki wielkanocne, wieńce dożynkowe, wiązki ziela święconego, palmy, różdżki weselne, kołacze, korowaje, pisanki wielkanocne i t. p.

8. Instrumenta muzyczne: więc piszczałki, różne trąby i trąbity, skrzypki własnego wyrobu, liry, kobzy, rogi, gwizdawki gliniane i t. p.

9. Laski czyli kule wójtowskie, laski z karbami (na karbach liczą kopy zwożone z pola do stodoły i t. p.), oznaki cechowe (cechy), przezmiany i t. p.

10. Zabawki dziecięce: piłki, grzechotki i różne inne wymyślane lub używane przez dzieci.

11. Wreszcie wszelkie inne przedmioty, których tutaj nie wymieniono, a których lud używa lub używał, czy to przy pracy, czy przy zabawie.

12. Rękopisy ze zbiorami pieśni ludowych, zagadek, przysłów, bajek, podań, legend, baśni — z opisami wesel, chrzcin i pogrzebów, dożynków i innych zwyczajów ludowych. Fotografie ludu przy pracy i zabawie, fotografie uroczystości ludowych i t. p.

* *
*

Gdyby w każdym powiecie znalazła się przynajmniej jedna osoba, któraby zajęła się zbieraniem przedmiotów w swojej okolicy dla Muzeum etnograficznego, zainteresowała tą sprawą znajomych swoich i zachęcała ich do współdziałania, to wkrótce Mu-

zeum etnograficzne mogłoby zadośćuczynić wymaganiom i potrzebom naukowym, a społeczeństwo polskie mogłoby być dumne, że stworzyło sobie w dawnej stolicy polskiej, w Krakowie, instytucyę poważną, pożyteczną i piękną, której mu tak bardzo brakowało.

Sprawę tę gorąco polecamy inteligencyi naszej i upraszamy najdrobniejsze nawet przedmioty nadsyłać do Muzeum etnograficznego w Krakowie, Wawel L. 7.